

Foto: Øivind Larsen

ANNO 1930
STATEN OG ROCKEFELLER FOUNDATION
REISTE
STATENS INSTITUTT FOR FOLKEHELSEN

Foto: Marcus Cueto og Reddit.com

Internasjonalt helsearbeid

Økende organisering

- 1902 PASB, 1907 OIHP
- 1920 Folkeforbundets helseorganisasjon

Medisin: transnasjonalt fagfelt

Økende humanitært engasjement

- Sosialmedisin

John D. Rockefeller (1839-1937)

Rockefeller Foundation 1913

- Globalt public health-arbeid:
  - Laboratorier
  - Skoler
  - Stipender
- Finansiør for FFs helsearbeid
- Premissleverandør:
  - 1913-49: IHD investerte 95 mill dollar, i 90 land
- Ekspansjon mot Norge 1923

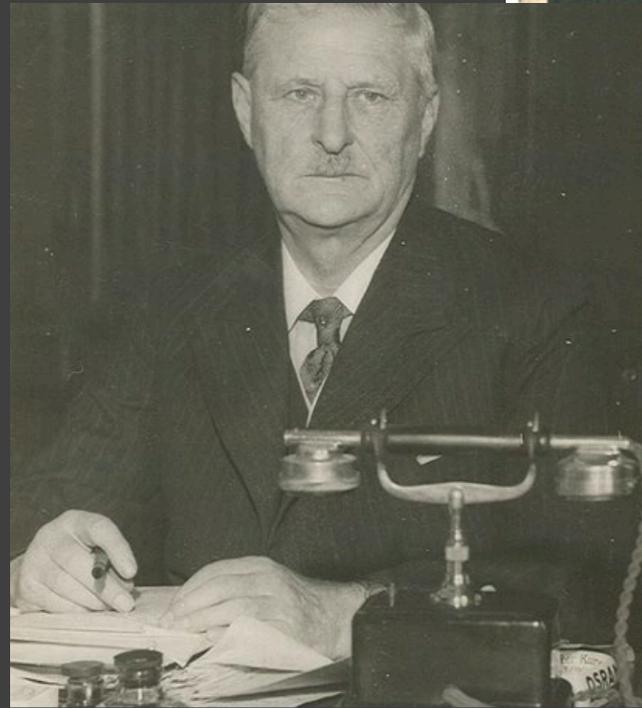

Foto: Aftenposten, Oslo museum, SNI

RFs støtte til Norge

- Rettet mot kjernen av helseforvaltningen
- Tre generasjoner medisinaldirektører
  - Harald Mathias Gram, 1875-1929
  - Karl Wilhelm Wefring, 1867-1938
  - Nils Peter Løberg Heitmann, 1874-1938
- Stipender til sentrale medisinerere, embetsmenn
  - Einar Aaser, 1886-1976

Norske folkehelseplaner

- 1916: lab ved Rikshospitalet
  - Peter Aaser (1848-1923)
- 1917: utredning
- 1918: Stortinget bevilget kr 95 000
- 1920: Geitmyrveien kjøpt, byggearbeider
- 1921: midler fra Sosialdept., men: *helomvending pga økonomiske vansker*

SRædder
Hedep
STORTINGSST 14A
TELEFON 3325b

Aftenposten

Nr. 32 Morgent. Abonnem.pris: Indenbys Kr. 9.00 pr. kv. 3.00 pr. md. Tirsdag 19de januar

FINN H. STRØM
overretssakfører & dispensærkandidat.
Almindelig praksis, omsætteliger, ordninger.
Spes. i Sjøfær- og assurance saker.
Amerikalinjens garant. Oslo.

Kjøp Nydalens Bon
Rockefeller-inst
skjænker 1.085,000 kroner til SIFF og vaksineinstit

En giftplante.

Der dyrkedes engang tobak i partementet i stortingsprossion Norge. Iderst i Sognefjorden var der endel plantager.
Men saa kom Statens og paals avgift paa dyrkingen. Et visst beløp pr. kvadratracter jord, som blev anvendt til tobakken. Forst 7½ øre pr. kvadratracter, saa 10 øre, 12 og 14 øre. Den sistnevnte avgift har bestaat siden 1ste juli 1913.
Eftersom avgiften steg blev der sølyfuldig mindre og mindre norsk tobak og tilslut er den helt utryddet. I de siste 5 ar har der ikke været anvendt en kvadratmeter jord til tobak i Norge.
I de 5 siste ar har der ikke været anvendt jord til dyrking av tobak. Da imidlertid dyrking igjen kan bli optat, vil departementet anbefale, at der ogsaa for kommende termin blir paalagt tobaksdyrkningsavgift med samme sats som for indværende termin.
Hvor er det ikke trygt at se, at Regjeringen staar rustet til tænderne om denne giftplante skulde dukke op igjen paa norsk jordbund. Kom an i tobaksdyrking fra Soga! De fleste plante

Staldbygningen med operasjonssalen.

Socialdepartementet har fra professor Selskar M. Gunn. Davi

skade Agder. gen i fare. r bønderne.

Statens Institutt for Folkehelsen høitidelig innviet i formiddag.

Instituttets takk til Rockefeller Foundation.

Fra Folkehelseinstituttets innvielse. Øverst til venstre sees Kongen og Kronprinsen. Nederst til venstre medisinaldirektoren taler. Til høire sees i midten statsråd Værland og minister Swenson.

- 1926: Aftenposten, Dagbladet, Stavanger Morgenavisen, Norges Kommunistblad
- Selskar Gunn tildelt 'Cross and Diplor Commander of 2nd Class Order of S
- 16. august 1930: innvielse av SIFF

Konklusjoner

- RF muliggjorde ekspansjon
- Økt helsefaglig kontakt Norge - USA
  - Vokste ut av økt int. samarbeid
- Resultat av et norsk politisk, profesjonsbasert ønske:
  - RF en løsning på økonomiske utfordringer
- Resultat av en større, internasjonal strategi fra Rockefeller Foundation:
  - SIFF et steg på veien mot global public health

Foto tilhørende FHI

